

Uchwała nr XLII / 475 / 18
Rady Gminy Suchy Las
z dnia 28 lutego 2018 r.
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu
Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok

Na podstawie art. 10 ust. 1, 2, 3, 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783), Rada Gminy Suchy Las uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Źródłem finansowania przewidzianych do realizacji zadań w Programie są środki finansowe pochodzące z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

§ 3.

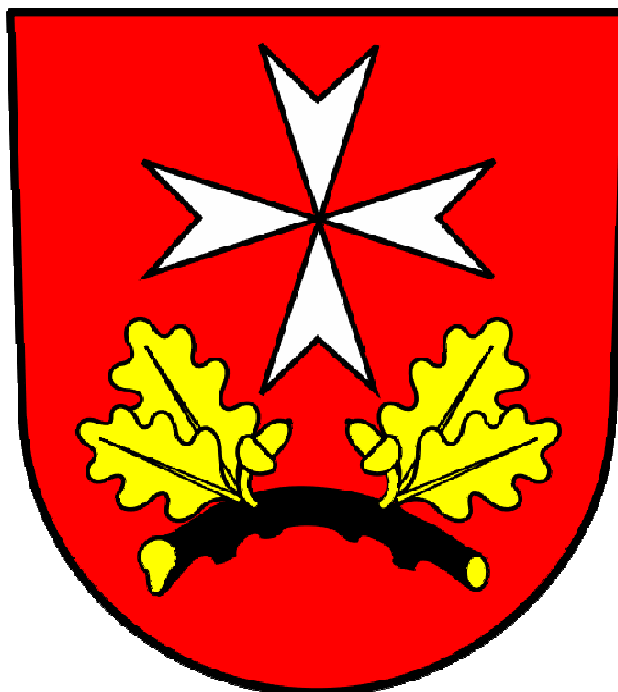
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Suchy Las.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Załącznik do uchwały nr XLII/475/18
Rady Gminy Suchy Las
z dnia 28 lutego 2018 r.*

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018

Gmina Suchy Las

Wstęp

Obowiązek przygotowania i realizowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii wynika z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, której zapisy ściśle korespondują z zapisami Narodowego Programu Zdrowia.

Przeciwdziałanie narkomanii to długofalowy proces, dokonujący się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w tym poprzez: działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych, ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych, nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii, zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii. Z tego bogatego repertuaru część zadań zostało ustawowo przewidzianych dla jednostek samorządu terytorialnego.

Narkomania jako zjawisko nie jest zjawiskiem nowym, niemniej jednak dostrzec należy nieustannie dokonującą się zmianę oblicza tegoż zjawiska. Doświadczenie praktyków terapii uzależnień pokazuje, iż zmianie ulega katalog dostępnych środków psychoaktywnych, obserwujemy zmianę społeczno-demograficzną użytkowników używek, czy wreszcie zmianie ulegają społeczne wyobrażenia dotyczące używania środków odurzających. Z drugiej zaś strony dogłębna analiza zjawiska dostarcza pewnych trudności, co wynika m.in. z faktu, iż podejmując temat narkotyków podejmuje się temat substancji nielegalnych.

W kategoriach społecznych, przyjmowanie substancji psychoaktywnych może prowadzić do uzależnienia, które w konsekwencji prowadzi do wykluczenia społecznego i jest ściśle związane z wieloma innymi problemami społecznymi, takimi jak przestępczość, bezrobocie, bezdomność czy prostytucja. Narkomania jest chorobą dotyczącą wszystkich grup społecznych, niezależnie od wieku, wykształcenia i statusu materialnego. Długotrwałe, chroniczne uzależnienie prowadzi nie tylko do szkód jednostkowych, ale również wpływa na funkcjonowanie całych społeczności. Z tych względów używanie narkotyków nie może być kwestią społecznie obojętną. Liczne badania, w tym także te prowadzone na gruncie gminnym, wskazują na fakt, iż z narkotykami kontakt mają ludzie młodzi. Ważne jest więc, aby szczególnie tę grupę objąć oddziaływaniami profilaktycznymi, na tyle atrakcyjnymi, aby stanowiły alternatywę dla eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi.

Chcąc przeciwdziałać opisanym powyżej niekorzystnym zjawiskom przygotowano do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok. W ramach Programu uwzględniono zapisy Strategii antynarkotykowej UE na lata 2013-2020, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2015 – 2019.

ROZDZIAŁ I

I.1 Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Dla przygotowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 w gminie Suchy Las uwzględniono zapisy następujących dokumentów strategicznych:

1. *Strategia antynarkotykowa UE na lata 2013-2020.*

Wśród kluczowych problemów wymienia się:

- coraz bardziej widoczny trend w kierunku zażywania wielu substancji jednocześnie, w tym łączenia substancji legalnych z substancjami nielegalnymi;
- trendy w kierunku zażywania narkotyków niebędących opiatami¹;
- pojawienie się i rozpowszechnienie nowych substancji psychoaktywnych;
- częste występowanie chorób przenoszonych przez krew, w tym wirusowego zapalenia wątroby typu C wśród osób przyjmujących narkotyki iniekcyjnie oraz potencjalne zagrożenia wystąpieniem nowych ognisk zakażeń HIV i innych chorób przenoszonych przez krew, a mających związek z iniekcyjnym przyjmowaniem narkotyków;
- ciągle występowanie w UE wysokiej liczby zgonów spowodowanych zażywaniem narkotyków;
- potrzebę ograniczenia zażywania narkotyków poprzez zintegrowane podejście do opieki zdrowotnej.

2. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.*

Zgodnie z zapisami ustawy do podstawowych zadań gminy należy:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii,

¹ *Opiaty to bardzo silnie uzależniające substancje, z których najpopularniejsze to heroina, morfina i opium.*
(źródło: <http://www.narkomania.org.pl/informator-o-narkotykach/heroina-opiaty/>).

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

Realizacja celu nr 2 pn. „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi” – dotyczy Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

4. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2015 – 2019.

Ustalenia diagnostyczne wskazują na fakt, iż:

- najpopularniejszym narkotykiem używanym w województwie wielkopolskim jest marihuana;
- marihuana jest narkotykiem najbardziej popularnym w grupie wiekowej 18-29lat;
- istnieje zależność pomiędzy niskim wiekiem inicjacji alkoholowej a tendencją do sięgania po narkotyki;
- spada ilość osób zarażonych wirusem HIV.

Dla dokonania właściwej diagnozy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez mieszkańców gminy Suchy Las oparto się na danych pochodzących z następujących źródeł:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Lesie,
- Komisariat Policji w Suchym Lesie,
- Badania własne przeprowadzone w 2016r. na potrzeby sporządzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- Badania społeczne przeprowadzone w 2017r. na grupie 800 mieszkańców gminy w związku z przystąpieniem do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji,
- Badania własne przeprowadzone w 2017r. przez pracownika socjalnego OPS Suchy Las w ramach specjalizacji w zawodzie dot. problematyki uzależnień.

I.2 Lokalne uwarunkowania, charakterystyka gminy Suchy Las.

Wiejska gmina Suchy Las położona jest w powiecie poznańskim, w województwie wielkopolskim. Powierzchnia gminy to 116,0 km², (gęstość zaludnienia wynosi 144 osób/km²). Siedzibą urzędu gminy jest Suchy Las. Aktualnie urzędującym wójtem jest Grzegorz Wojtera. Gmina ogółem liczy 8 miejscowości: Biedrusko, Chludowo, Gołęczewo, Jelonek, Suchy Las, Zielątkowo, Złotniki, Złotkowo.

Gmina Suchy Las ma 16 743 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 4,5% ludności powiatu. 51,0% ludności stanowią kobiety, a 49,0% mężczyźni.

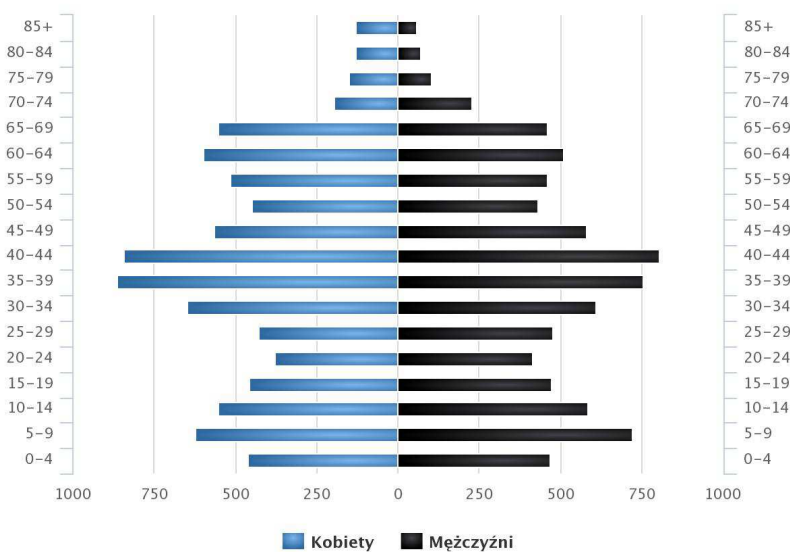
Średni wiek mieszkańców wynosi 37,4 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

60,1% mieszkańców gminy Suchy Las jest w wieku produkcyjnym, 24,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 16,0% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.²

Poniższy wykres przedstawia strukturę ludności pod względem wieku oraz płci.

Piramida wieku mieszkańców gminy Suchy Las, 2016

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

² http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Suchy_Las

W 2016 roku w Gminie Suchy Las urodziło się 187 dzieci, w tym 42,2% dziewczynek oraz 57,8% chłopców.³

I.3 Dane instytucji dotyczące charakterystyki problemu.

Na terenie gminy Suchy Las w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z problematyką uzależnień – w znaczeniu kontaktu z osobami uzależnionymi lub nadużywającymi substancji psychoaktywnych - interwenują różnego rodzaju służby. W ramach etapu diagnozowania pod kątem sporządzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok pozyskano dane m.in. z Policji oraz Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tabela poniżej przedstawia dane pozyskane z *Policji*, dotyczące odnotowanych zdarzeń związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych, z wyłączeniem alkoholu.

Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem środków odurzających

	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Osoby zatrzymane w związku z posiadaniem narkotyków	6	7	9
Liczba przestępstw popełnionych pod wpływem narkotyków	3	4	7

Źródło danych: Komisariat Policji w Suchym Lesie

Danymi, które obrazują problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych występujący indywidualnie, ale także w rodzinach, są dane *Ośrodka Pomocy Społecznej w Suchym Lesie*. Poniżej zamieszczono tabelę wyszczególniającą przyczyny udzielenia pomocy przez Ośrodek oraz ilościowe zestawienie środowisk korzystających z pomocy w poszczególnych latach.

³ *Tamże.*

L.p.	Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach					
		Lata	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Ubóstwo	81	121	110	96	87	78
2.	Sieroctwo	0	1	0	0	0	0
3.	Bezdomność	11	13	9	6	5	6
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	36	35	31	29	25	17
5.	w tym wielodzietność	5	7	5	10	7	17
6.	Bezrobocie	70	89	74	62	55	45
7.	Niepełnosprawność	83	90	78	74	78	77
8.	Długotrwała lub ciężka choroba	116	120	114	108	122	120
9.	Bezradność w sprawach opiekuńczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	55	48	57	49	48	34
	w tym: rodziny niepełne	35	33	41	36	32	32
11.	Rodziny wielodzietne	0	1	1	1	1	2
12.	Przemoc w rodzinie	2	5	1	2	2	6
13.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
14.	Alkoholizm	26	27	27	22	26	25
15.	Narkomania	0	0	0	0	1	1
16.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	6	4	5	7	4
17.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0
18.	Zdarzenie losowe	2	1	1	2	0	2
19.	Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
20.	Trudności w interakcji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Lesie

Na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Suchym Lesie można uznać, że narkomania jest problemem marginalnym na terenie gminy, przynajmniej wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej. W latach 2012 – 2015 w ogóle nie udzielano pomocy z powodu narkomanii, natomiast w 2016 i 2017r. pomoc z tego tytułu uzyskała zaledwie jedna osoba/rodzina.

Zaprezentowane powyżej dane liczbowe dot. uzależnionych świadczeniobiorców pomocy społecznej może cechować pewnego rodzaju niedoszacowanie, spowodowane brakiem dostatecznej diagnozy rodzin korzystających z wsparcia OPS – właściwa diagnoza rodziny z problemem uzależnienia wymaga czasu.

Rzeczywista ilość osób uzależnionych na terenie gminy Suchy Las może być także wyższa w związku z tym, że nie każda osoba uzależniona lub rodzina takiej osoby zwraca się o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej, nie każdy też kogo dotyka problem uzależnienia popełnia wykroczenia czy przestępstwa. Z tego względu należy przyjąć, że liczba osób uzależnionych na terenie gminy Suchy Las może być wyższa niż wynika to ze statystyk oficjalnych instytucji.

I.4 Badania społeczne uwzględniające problematykę uzależnień od narkotyków na terenie gminy Suchy Las.

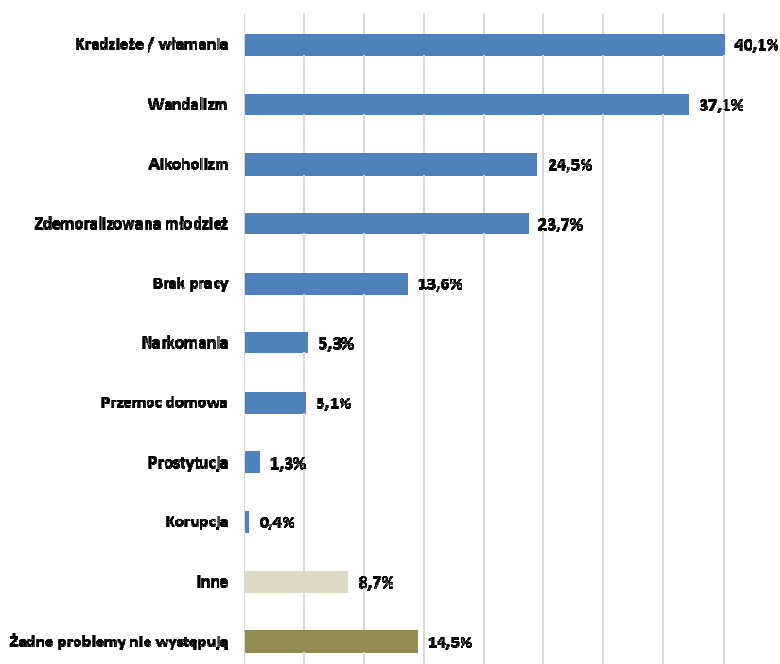
I.4.1 Badania ankietowe zrealizowane na potrzeby przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji w Gminie Suchy Las.

W 2017r. zostało na terenie gminy Suchy Las przeprowadzone badanie ankietowe wśród 800 mieszkańców gminy. Badanie to było elementem diagnozy, stanowiącej nieodłączny element dla tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, jednakże dostarcza ono również istotnych danych dla Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

W przywołanym powyżej badaniu ankietarzy odwiedzili 800 mieszkańców gminy, przy czym 55,3% mieszkańców stanowiły kobiety, natomiast 44,7% ankietowanych to mężczyźni.

W ramach badania zapytano respondentów między innymi o to, co w opinii badanych stanowi najistotniejszy problem ich otoczenia, miejscowości, w której zamieszkują. Wyniki zaprezentowano na poniższym wykresie.

Najistotniejsze Pana / Pani zdaniem problemy w najbliższym otoczeniu

Źródło danych: : Raport z badań przeprowadzonych w 2017 z mieszkańcami gminy Suchy Las nt. rewitalizacji obszarów gminy.

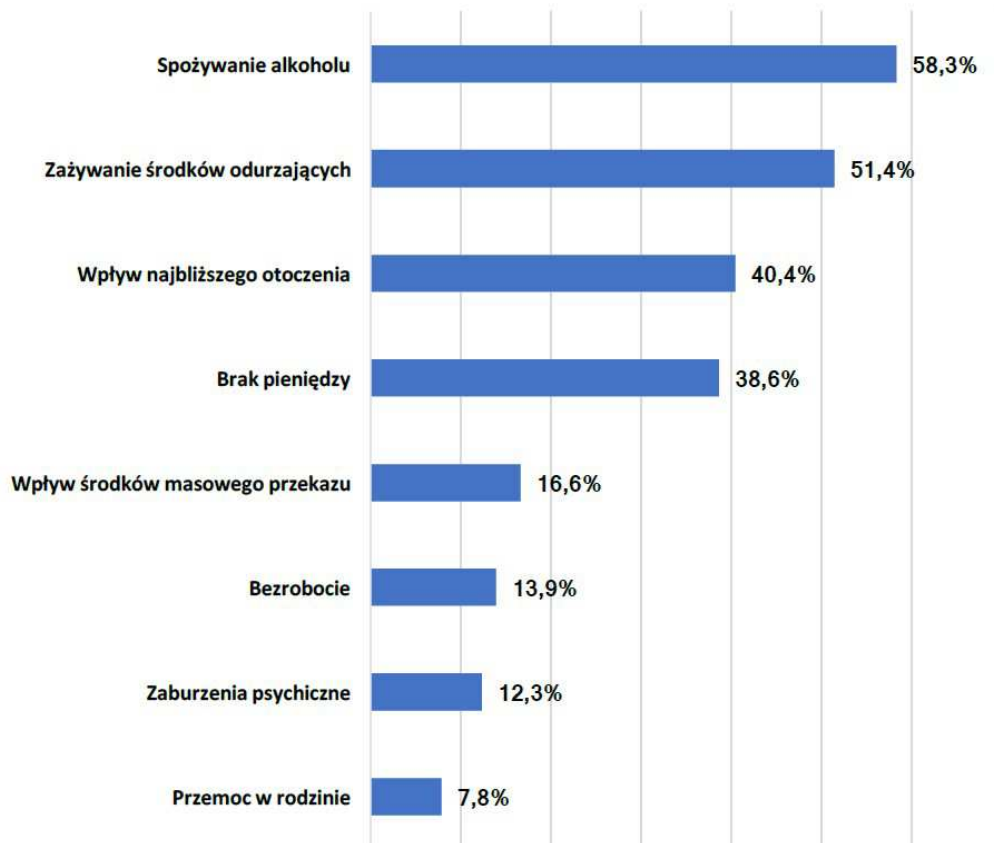
Jak wynika z powyższego, w ocenie mieszkańców gminy Suchy Las, problem narkomanii nie jest wysoko lokowanym problemem. Wśród problemów uzależnień zdecydowanie wyższe wskazania uzyskał alkoholizm. Średnio niemal co dwudziesty badany wskazywał, że dostrzega problem narkomanii w swoim otoczeniu, na terenie swojej miejscowości. Poniżej zaprezentowano tabelę z rozkładem odpowiedzi dla poszczególnych miejscowości.

Kategorie społeczno-demograficzne		Żadne problemy nie występują	Przemoc domowa	Alkoholizm	Narkomania	Brak pracy	Zdemoralizowana młodzież	Kradzieże / włamania	Wandalizm	Prostytucja	Korupcja	Inne
Ogółem		14,5	5,1	24,5	5,3	13,6	23,7	40,1	37,1	1,3	0,4	8,7
miejscowość zamieszkania	Biedrusko	12,4	8,2	36,1	8,2	23,7	28,9	19,6	29,9	1,0	0,0	2,1
	Chłudowo	19,7	9,1	42,4	1,5	3,0	19,7	25,8	21,2	0,0	0,0	4,5
	Golęczewo	17,2	3,4	29,3	13,8	22,4	36,2	51,7	20,7	0,0	0,0	1,7
	Jelonek	35,7	14,3	0,0	0,0	14,3	7,1	28,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	Suchy Las	9,9	2,9	19,4	4,8	7,6	18,8	43,9	48,7	2,5	0,3	17,5
	Zielątkowo	35,0	5,0	35,0	0,0	0,0	5,0	15,0	30,0	0,0	0,0	5,0
	Złotkowo	33,3	4,2	8,3	0,0	12,5	20,8	41,7	25,0	0,0	0,0	0,0
	Złotniki	14,6	5,7	21,7	5,1	22,3	31,8	51,0	36,9	0,6	1,3	1,9

Źródło danych: : Raport z badań przeprowadzonych w 2017 z mieszkańcami gminy Suchy Las nt. rewitalizacji obszarów gminy.

W kontekście odpowiedzi osób badanych, że – jak wskazują przywołane wcześniej wyniki badań - do głównych problemów dostrzeganych w najbliższym otoczeniu należą kradzieże/włamania oraz wandalizm, ciekawej wiedzy dostarcza postawione respondentom pytanie o główne przyczyny występowania przestępczości. Uzyskane odpowiedzi jednoznacznie wskazują, że w ocenie mieszkańców gminy Suchy Las przestępczość ma związek z używaniem substancji psychoaktywnych. Dla co drugiego badanego przyczynami przestępczości były spożywanie alkoholu i zażywanie środków odurzających.

Główne przyczyny występowania przestępczości w opinii mieszkańców

Źródło danych: Raport z badań przeprowadzonych w 2017 z mieszkańcami gminy Suchy Las nt. rewitalizacji obszarów gminy.

Uzyskane w przeprowadzanych badaniach wyniki uprawniają do sformułowania wniosku, iż narkomania w gminie Suchy Las jest problemem dostrzeganym przez mieszkańców, jednak nie jest problemem o dużym nasileniu. Badani w zakresie tematyki uzależnień znacznie częściej wskazywali na problem uzależnienia od alkoholu niż uzależnienia od innych substancji psychoaktywnych.

I.5.2 Badania własne przeprowadzone przez pracownika socjalnego OPS Suchy Las w ramach specjalizacji w zawodzie dot. problematyki uzależnień.

W 2017r. zostało zrealizowane badanie ankietowe wśród 50 mieszkańców gminy – uczestników Klubów Seniora „Dębowy Liść”. Badanie zrealizowano na potrzeby projektu

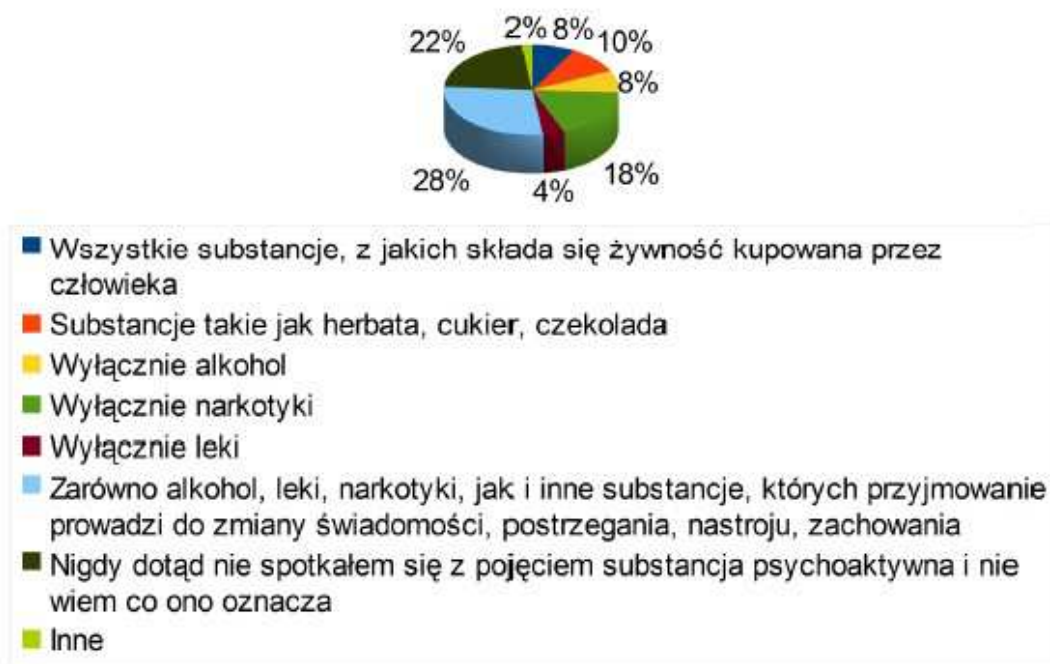
socjalnego „Świadomy senior. O tym, co znamy – inaczej” w ramach specjalizacji zawodowej pracownika socjalnego OPS w Suchym Lesie. Z uwagi na fakt, że wskazany projekt socjalny dotyczył problematyki uzależnień, dostarcza on również istotnych danych dla Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Uzyskane w ramach badania ankietowego dane pokazują przekonania dotyczące uzależnień, funkcjonujące w określonej grupie – wśród uczestników Klubów Seniora „Dębowy Liść”. Choć wyników badania nie można uogólnić na całą populację mieszkańców gminy Suchy Las, to dość dobrze obrazują one wiedzę i opinie mieszkańców z kategorii wiekowej 60+.

W ramach badania zwrócono się do respondentów z pytaniem o to, jak rozumieją termin *substancja psychoaktywna*. Jak się okazało nieco ponad ¼ badanych prawidłowo rozumie wskazane pojęcie. Mimo to, nieco ponad 1/5 badanych wskazała, że nigdy dotąd nie spotkała się z tym pojęciem i nie wie co ono oznacza. 18% uznało, że pojęcie substancji psychoaktywnej należy odnosić wyłącznie do narkotyków.

Rozkład odpowiedzi przedstawia zamieszczony poniżej wykres.

Co Pana / Pani zdaniem oznacza pojęcie substancja psychoaktywna ?

Źródło danych: Badania własne pracownika OPS na potrzeby projektu socjalnego „Świadomy senior. O tym, co znamy – inaczej”.

W badaniu zapytano uczestników Klubu Seniora „Dębowy Liść” o to, jakie ich zdaniem są powody popadania w uzależnienie. Dokładnie połowa badanych wskazała, że w uzależnienie od substancji psychoaktywnych popadają osoby mające problemy życiowe. Blisko co trzeci badany uznał, że do uzależnienia prowadzi po prostu zbyt częste sięganie po używki. Ponad 1/3 wskazań przypadła na odpowiedź, że to słaba wola prowadzi do

uzależnienia się. Pozytywnym wynikiem był odsetek 40% wskazań dla odpowiedzi, zgodnie z którą by doszło do uzależnienia muszą nałożyć się różnorodne przyczyny.

Rozkład odpowiedzi zamieszczono na poniższym wykresie.

Powody uzależnienia w ocenie seniorów

Źródło danych: Badania własne pracownika OPS na potrzeby projektu socjalnego „Świadomy senior. O tym, co znamy – inaczej”.

Po rozpoznaniu opinii badanej grupy na temat przyczyn uzależnień, poproszono respondentów o wyrażenie opinii na temat grup ryzyka tj. wskazanie osób szczególnie zagrożonych popadnięciem w uzależnienie.

Dla blisko 60% badanych osobami szczególnie narażonymi na uzależnienie są osoby młode. Fakt, że w rodzinie są już osoby uzależnione, zdaniem 24% badanych może powodować zwiększone ryzyko popadnięcia w uzależnienie. Dla 16% badanych fakt zamieszkiwania w mieście powoduje zwiększone ryzyko uzależnienia się od substancji psychoaktywnych. Zdaniem 8% ankietowanych problem uzależnienia to problem ludzi słabo wykształconych. Jedynie 2% respondentów wskazało, że to osoby starsze są w sposób szczególny zagrożone uzależnieniem. Wśród innych odpowiedzi pojawiały się odpowiedzi takie jak: „osoby psychiczne”, „osoby słabe psychicznie”, „samotność”, „egoizm”. Zestawienie wyników obrazuje poniższy wykres.

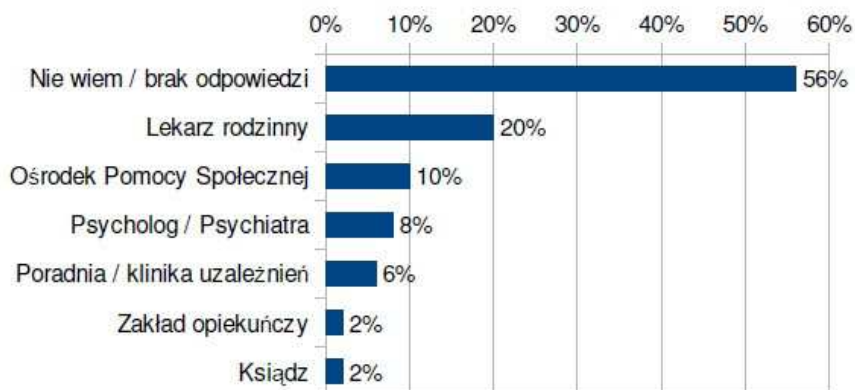
Grupy szczególnie narażone na popadnięcie w uzależnienie

Źródło danych: Badania własne pracownika OPS na potrzeby projektu socjalnego „Świadomy senior. O tym, co znamy – inaczej”.

Postawiono osobom badanym także pytanie o to gdzie osoby uzależnione mogą poszukiwać pomocy na terenie gminy Suchy Las. Ponad połowa badanych nie zna miejsc, gdzie jest udzielana pomoc osobom uzależnionym. Co piąty badany twierdzi, że taką osobą jest lekarz rodzinny, natomiast co dziesiąty respondent wskazał, że właściwym miejscem udzielenia pomocy jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Tylko 8% badanych wskazało, że pomoc osoby uzależnione mogą uzyskać u psychologa / psychiatry. Dokładnie 6% osób biorących udział w badaniu wie, że osoby uzależnione mogą znaleźć pomoc w poradni/klinice uzależnień. Warto przy tym dodać, że na terenie gminy Suchy Las nie działa żadna poradnia leczenia uzależnień finansowana ze środków NFZ, jak też nie działa żaden ośrodek stacjonarnej terapii uzależnień finansowany z NFZ. Działa jeden podmiot prywatny oferujący terapię uzależnień. Zdaniem 2% badanych wskazało, że to ksiądz jest właściwą osobą do pomocy osobom uzależnionym, tyle samo, że właściwym miejscem udzielenia pomocy jest „zakład opiekuńczy”. Poniżej zaprezentowano graficzne przedstawienie rozkładu odpowiedzi.

Jakie instytucje na terenie gminy Suchy Las pomagają osobom uzależnionym?

Źródło danych: Badania własne pracownika OPS na potrzeby projektu socjalnego „Świadomy senior. O tym, co znamy – inaczej”.

Przywołane powyżej wyniki badań uprawniają do stwierdzenia, że przynajmniej w badanej kategorii wiekowej, wiedza na temat problematyki uzależnień jest wiedzą na bardzo ogólnym poziomie, w sporej części opartą na funkcjonujących w potocznym obiegu opiniach czy stereotypach. Warty uwagi jest fakt, że wśród badanych osób ponad połowa nie potrafiła wskazać miejsca na terenie gminy Suchy Las, w którym osoby uzależnione mogą uzyskiwać pomoc.

I.5.3 Badania własne przeprowadzone w 2016r. na potrzeby sporządzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Badania miały charakter ulicznej ankiety w formie papier-ołówek i obejmowały mieszkańców gminy Suchy Las, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowali o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie. Przytoczenie wyników badań realizowanych na potrzeby sporządzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zasadne, bowiem badanie obejmowało również zagadnienia dotyczące substancji psychoaktywnych innych niż alkohol.

W badaniu wzięło udział 100 osób, w tym 44 mężczyzn oraz 56 kobiet. Średnia wieku respondentów wyniosła 37,9 lat.

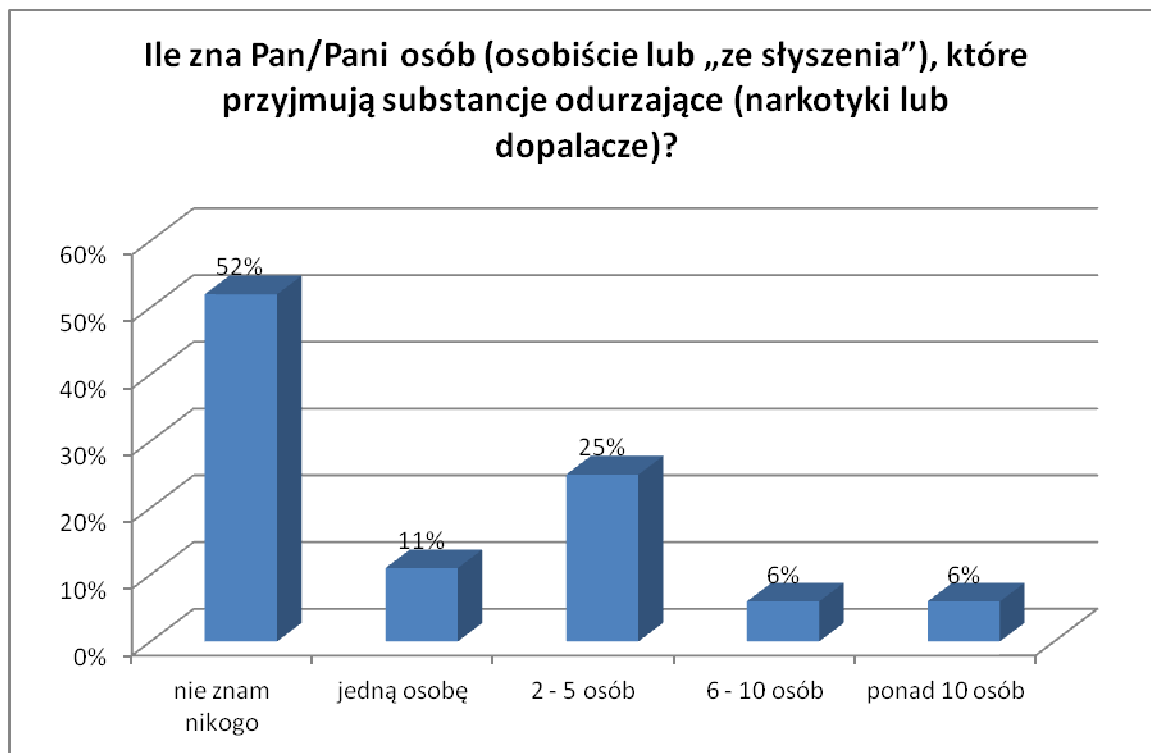
Porównanie charakterystyk próby badawczej oraz danych GUS dotyczących populacji gminy Suchy Las:

% kobiet w próbie	% kobiet w populacji
56,0%	51,1%
Średni wiek w próbie	Średni wiek w populacji
37,9	36,3

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze oraz zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia.

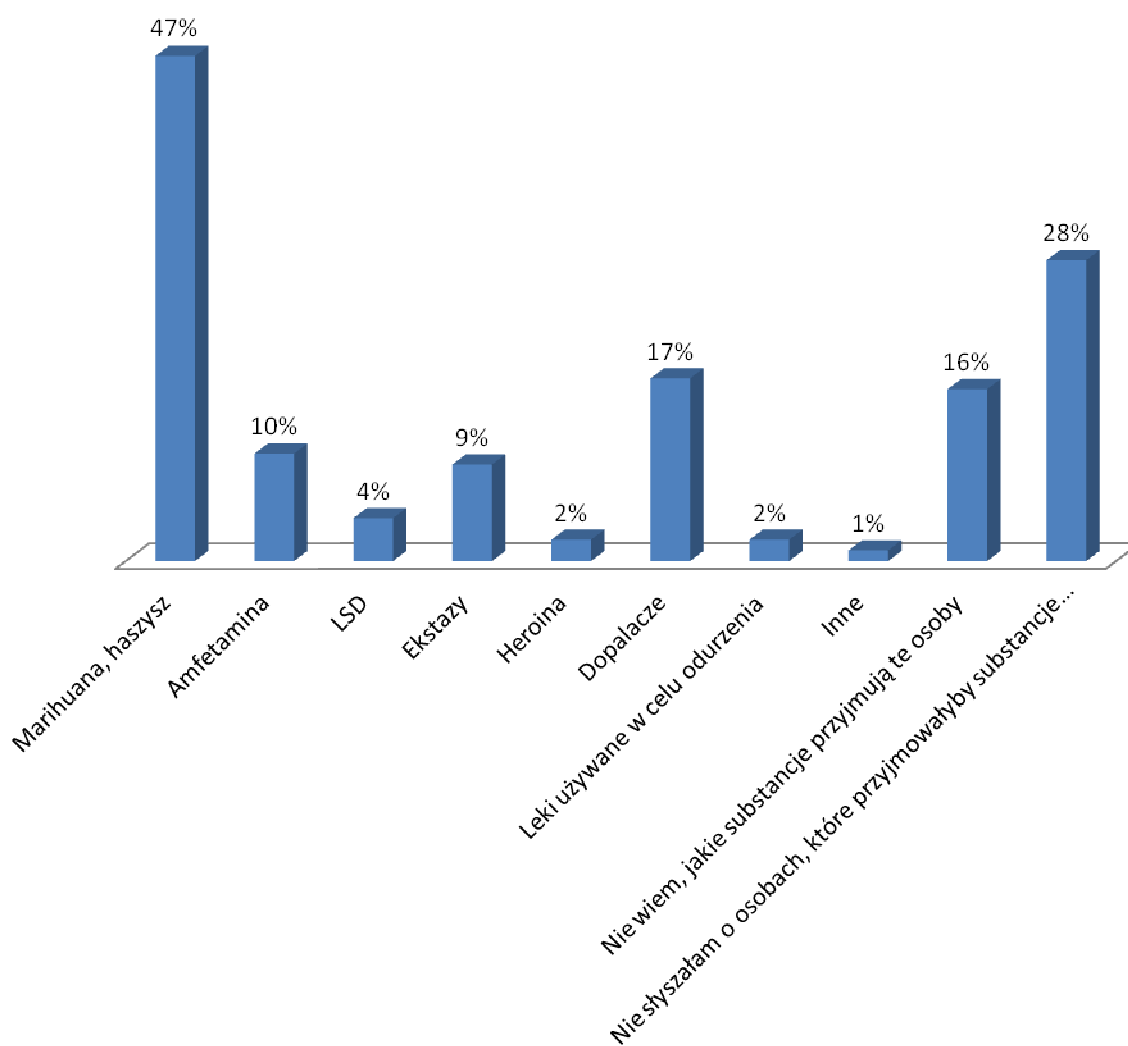
W kontekście używania substancji psychoaktywnych innych niż alkohol badanie rozpoczęto od pytania niezagrażającego (niebudzącego oporu oraz motywacji do kłamstwa), dotyczącego osób zażywających narkotyki i dopalacze w najbliższym środowisku. Poniższy

wykres prezentuje otrzymane wyniki. Łącznie **48% respondentów zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze.**

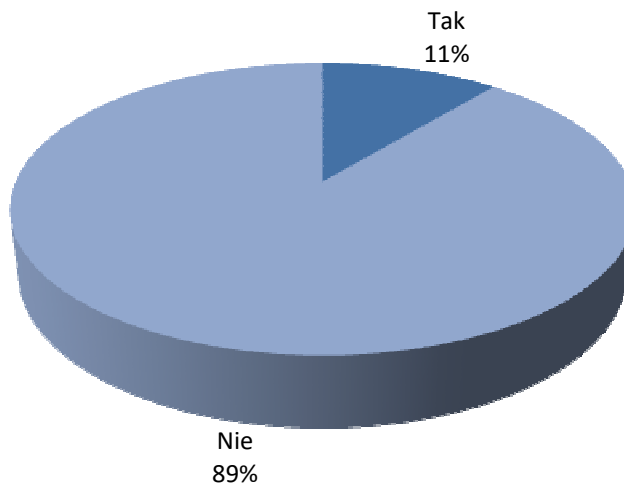
Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazły się marihuana i haszysz - **aż 47% respondentów zna osoby, które przyjmują te substancje. Kolejne co do popularności okazały się dopalacze - 17% badanych przyznało, że osoby z ich otoczenia je biorą.** Dopalacze są szczególnie niebezpieczne ze względu na brak wiedzy na temat konsekwencji ich przyjmowania oraz stosunkowo łatwą dostępność w sklepach internetowych. **Popularne są także amfetamina (10%) i ekstazy (9%).** Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Jakie substancje odurzające są najczęściej przyjmowane przez osoby, które znasz? (pytanie wielokrotnego wyboru)

Większość respondentów (89%) nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie jak narkotyki czy dopalacze.

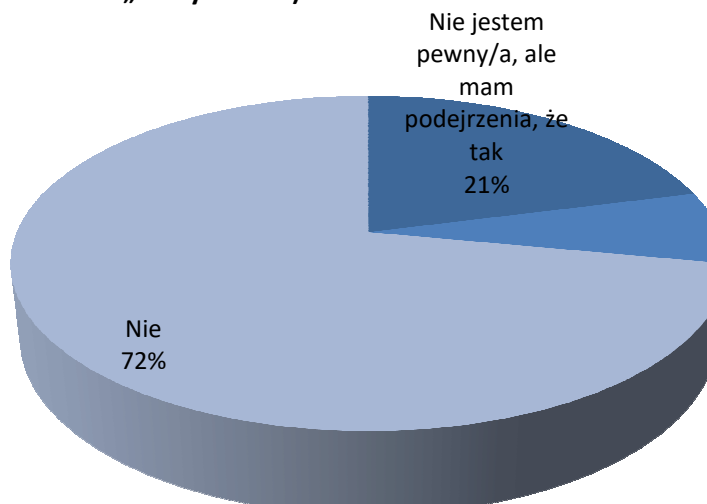
Czy wie Pan/Pani gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

W polskim społeczeństwie oprócz narkotyków i dopalaczy poważnym problemem są również leki dostępne w aptekach. Niektóre z nich np. pseudoefedryna wywierają wpływ na układ nerwowy i mogą być stosowane niezgodnie z przeznaczeniem w celu wywołania efektów odurzających. Wiele osób może być także uzależnionych od powszechnie dostępnych leków przeciwbólowych.

Okazuje się, że w środowisku gminy Suchy Las ten problem także występuje. Aż 7% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby uzależnione od leków, a kolejne 21% nie jest pewnych, ale ma podejrzenia, że osoby w ich otoczeniu mogą być uzależnione.

Czy w Pana/Pani otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia”) uzależnione od leków?

Przywołane wyniki pokazują, że spora część badanych (48%) zna przynajmniej jedną osobę przyjmującą substancje odurzające. Wskaźnik ten nie wskazuje jednak na problem uzależnienia od narkotyków, bowiem zapytanie obejmowało ogółem znajomość osób przyjmujących substancje psychoaktywne, co oznacza, że do grona tych osób zaliczyć można osoby używające środków rekreacyjnie, ale m.in. też osoby już uzależnione. Wynik ten

wskazuje więc raczej na popularność sięgania po używki niż na problem uzależnienia od narkotyków.

Rozkład wyników w pytaniu dotyczącym rodzajów substancji odurzających pokazuje, że najpopularniejszym środkiem psychoaktywnym jest marihuana (47% wskazań osób badanych). Ten wynik sprawia, że gmina Suchy Las pod tym względem nie różni się od sytuacji w sąsiadującym z gminą mieście Poznaniu, gdzie – w świetle przeprowadzanych badań - najbardziej popularnym narkotykiem wśród mieszkańców Poznania jest również marihuana⁴. Podobnie sytuacja wygląda w województwie wielkopolskim⁵.

Odrębną część badania stanowiło badanie uczniów szkół na terenie gminy Suchy Las. W badaniu wzięli udział uczniowie poniższych szkół. Łącznie przebadano 840 uczniów.

<i>Liczebność grup badanych</i>	
Szkoła Podstawowa im. Wojciecha Bogustawskiego w Suchym Lesie	198
Gimnazjum im. Jana Pawła II w Suchym Lesie	380
Zespół Szkół im. o. Mariana Żelazka w Chludowie	135
Zespół Szkół im. 7 Pułku Strzelców Konnych Wielkopolskich w Biedrusku	127
łącznie	840

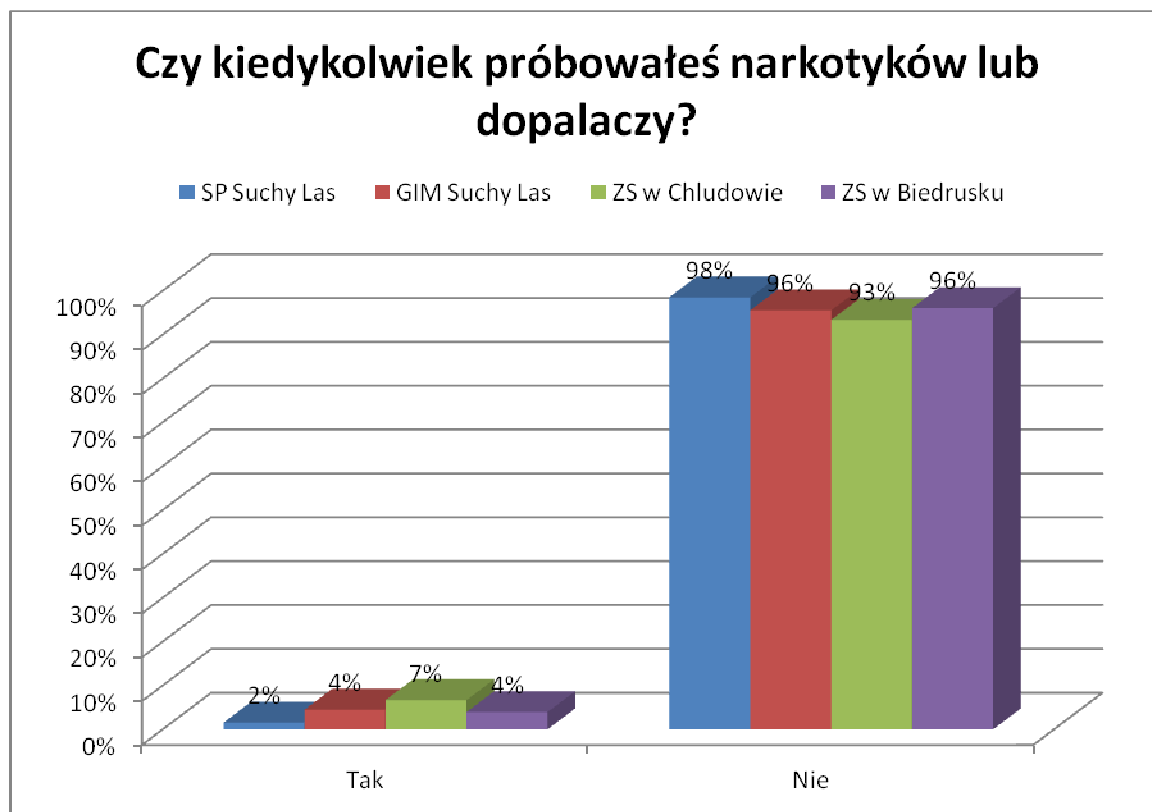
Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza używania przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych, w tym picia alkoholu oraz palenia papierosów i używania narkotyków i dopalaczy.

Badanych uczniów zapytano o kontakty z narkotykami i/lub dopalaczami.

⁴<http://bip.poznan.pl/public/bip/attachments.html?co=show&instance=1097&parent=84595&lang=pl&id=25099>

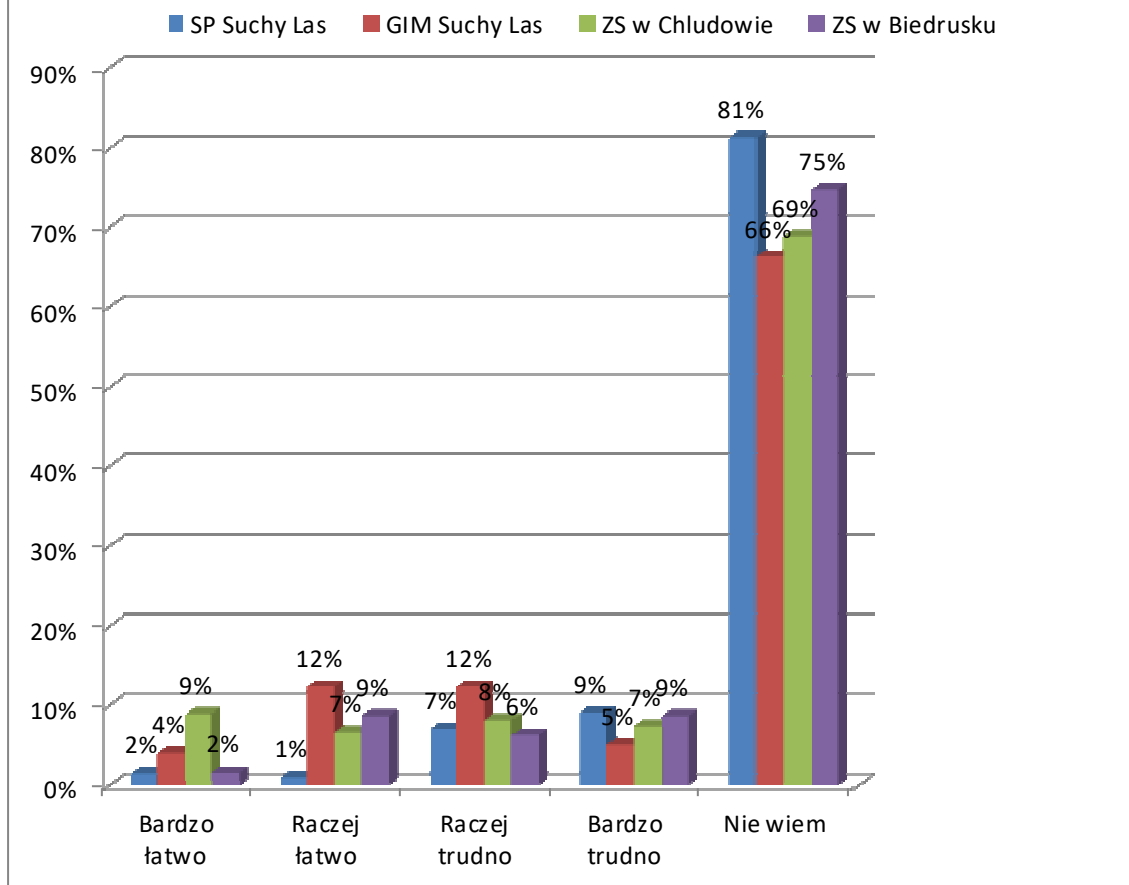
⁵ <http://www.wrot.umww.pl/wp-content/uploads/2014/07/Wojew%C3%B3dztwo-wielkopolskie-program-przeciwdziałanie-narkomanii.pdf>

Wyniki badań wskazują, że uczniowie mogli mieć kontakt z substancjami psychoaktywnymi –zarówno z narkotykami lub dopalaczami. Około 2 - 7% uczniów przyznaje się do próbowania tych środków, jednak do wyników tych należy podchodzić z rezerwą, ponieważ część uczniów mogła kierować się w wypełnianiu ankiet chęcią popisania się.

Poniższy wykres przedstawia subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy. Brak wyobrażenia na ten temat u większości uczniów jest pozytywnym sygnałem.

Czy łatwo jest kupić narkotyku lub dopalacze w Twoim środowisku?

W ramach przeprowadzonego badania zbadano również postawy i przekonania uczniów na temat różnych substancji psychoaktywnych. Wyniki zamieszczone są w tabelach poniżej.

SP Suchy Las

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	21%	35%	20%	29%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	8%	13%	24%	58%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	70%	12%	4%	18%

To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	5%	2%	10%	86%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	8%	6%	16%	74%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	7%	13%	21%	65%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!	6%	3%	10%	84%
Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	66%	19%	5%	15%
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	9%	11%	22%	64%
Palenie papierosów jest modne w mojej szkole.	4%	3%	19%	79%

GIM Suchy Las

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	23%	38%	18%	23%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	9%	29%	32%	33%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	51%	27%	14%	10%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	4%	12%	33%	53%

Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	7%	9%	23%	61%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	6%	9%	15%	71%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!	3%	8%	26%	66%
Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	77%	14%	3%	7%
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	4%	8%	24%	67%
Palenie papierosów jest modne w mojej szkole.	24%	39%	24%	16%

ZS w Chludowie

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	41%	36%	13%	21%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	19%	25%	29%	39%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	52%	24%	18%	18%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	10%	13%	23%	65%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	16%	18%	23%	53%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż	10%	25%	21%	54%

narkotyki.

To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!	8%	16%	21%	64%
Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	64%	21%	10%	16%
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	13%	15%	21%	61%
Palenie papierosów jest modne w mojej szkole.	19%	21%	27%	43%

ZS w Biedrusku

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	26%	36%	17%	23%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	9%	25%	35%	36%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	65%	14%	11%	15%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	3%	8%	22%	69%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	9%	8%	21%	66%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	11%	9%	20%	67%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i	6%	5%	19%	74%

dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!

Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	74%	15%	3%	12%
--	-----	-----	----	-----

Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	9%	6%	26%	64%
---	----	----	-----	-----

Palenie papierosów jest modne w mojej szkole.	6%	9%	38%	53%
---	----	----	-----	-----

I.5.4. Wnioski

Zebrany materiał badawczy uprawnia do sformułowania następujących wniosków:

- 48% badanych mieszkańców gminy Suchy Las zna przynajmniej jedną osobę używającą środków odurzających. Wysoki odsetek respondentów nie wskazuje jednak na problem uzależnienia od narkotyków, bowiem zapytanie obejmowało ogółem znajomość osób przyjmujących substancje psychoaktywne, co oznacza, że do grona tych osób zaliczyć można osoby używające środków rekreacyjnie, ale m.in. też osoby już uzależnione. Niemniej jednak ta informacja może stanowić rekomendację do zrealizowania w ramach Programu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, w tym prowadzenia działalności informacyjnej oraz edukacyjnej;
- wśród najczęściej używanych substancji psychoaktywnych na pierwszym miejscu plasuje się marihuana, co może być związane z potocznym określeniem tego narkotyku jako tzw. „narkotyk miękki” i kojarzeniu wyłącznie pozytywnych aspektów zażywania tego narkotyku;
- mieszkańcy gminy biorący udział w badaniach wykazywali niski poziom świadomości w zakresie miejsc, gdzie na terenie gminy Suchy Las osoba uzależniona może udać się poszukując pomocy. Zasadne wydaje się więc przeprowadzenie akcji podnoszących świadomość m.in. w zakresie oferty pomocowej dostępnej dla osób uzależnionych i ich rodzin
- około 2-7% uczniów gminnych szkół miało kontakt z narkotykami, co uzasadnia przeprowadzenie oddziaływań profilaktycznych na terenie szkół
- na podstawie zebranych danych dotyczących przekonań uczniów gminnych szkół na temat substancji psychoaktywnych, ich szkodliwości i ryzyka popadnięcia w uzależnienie zasadne wydaje się prowadzenie systematycznych, rozciągniętych w czasie oddziaływań profilaktyczno – edukacyjnych dostosowanych do specyfiki grupy wiekowej
- dla osiągnięcia pożądaných efektów z zakresu profilaktyki uzależnień na terenie gminy konieczne jest zacieśnienie współpracy podmiotów z terenu gminy działających w

powyższym obszarze, w tym rozwijanie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego na temat uzależnień;

- z uwagi na konieczność realizowania oddziaływań, których grupą docelową będzie młodzież szkolna zasadne jest dla poprawy efektywności oddziaływań wsparcie w postaci szkoleń kadry szkół oraz kadry działających na terenie gminy świetlic dla dzieci i młodzieży;

ROZDZIAŁ II. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2018

Struktura zadaniowa programu.

Głównym celem Programu jest ograniczanie stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych środków psychoaktywnych tzw. dopalaczy; niwelowanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z używania w/w substancji poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Suchy Las oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii wynikają z zapisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 poz. 783 z późn. zm.) i są zgodne z Krajowym Programem Przeciwdziałania Narkomanii zawartym w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020(Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020- Dz.U. z 2016r. poz. 1492).

Zadania gminy z zakresu przeciwdziałania narkomanii, obejmują:

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,

- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz zapisów ustawowych określono szczegółowy wykaz zadań realizowanych w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Zadania

Działania	WSKAŹNIKI	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia	Realizatorzy
1.Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych			
1.1 Realizacja programów edukacyjnych i profilaktycznych w szkołach na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP(nowych środków psychoaktywnych) skierowanych do uczniów, rodziców i opiekunów	-ilość programów profilaktycznych -ilość szkół realizujących programy profilaktyczne -liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych w placówkach oświatowych -liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych	2.1.1Działania informacyjne i edukacyjne	GKRPA, dyrektorzy szkół
1.2 Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, w tym uwzględniających tematykę związaną z „nowymi środkami psychoaktywnymi” tzw. dopalaczami, w szczególności zalecanych w ramach systemu Rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego	-ilość realizowanych programów profilaktycznych -ilość podmiotów realizujących programy profilaktyczne -liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna	GKRPA, dyrektorzy szkół, Policja
1.3 Realizacja programów profilaktyki selektywnej i wskazującej (w tym również programów uwzględniających problematykę nowych środków	-ilość realizowanych programów profilaktycznych	2.3.2 Profilaktyka selektywna 2.3.3 Profilaktyka wskazująca	GKRPA, dyrektorzy szkół

psychoaktywnych tzw. dopalaczy, ze szczególnym uwzględnieniem programów z systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego	-ilość podmiotów realizujących programy profilaktyczne -liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych		
1.4 Realizacja działań minimalizujących występowanie ryzykownych zachowań wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących w ramach realizacji programów rozwoju osobistego i społecznego	-liczba osób biorących udział w programach -liczba szkół, w których realizowane są programy	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna	Dyrektorzy szkół, pedagodzy, psycholodzy,
1.5 Prowadzenie w środowisku młodzieży pozaszkolnej działań informacyjno-edukacyjnych oraz zagospodarowania czasu wolnego, ukierunkowanych na rozwój społeczny i profilaktykę uzależnień	-liczba młodzieży biorącej udział w różnych formach działalności(warsztaty, konferencje, szkolenia, koncerty, zajęcia sportowo-rekreacyjne)	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna	GKRPA, wychowawcy światlic
1.6 Zapewnienie dzieciom dożywiania w ramach programów opiekuńczo-wychowawczych realizowanych w świetlicach opiekuńczo - wychowawczych	-liczba dzieci korzystających z posiłków w świetlicach	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna	GKRPA, wychowawcy światlic
1.7 Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia, w szczególności poprzez: -realizację pozalekcyjnych zajęć sportowo- rekreacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego -organizację wypoczynku letniego i zimowego, -organizację kampanii edukacyjnych, -wspieranie organizowania festynów osiedlowych i rodzinnych -publikacje artykułów i informacji prasowych	-liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowo- rekreacyjnych -liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku zimowego i letniego -ilość artykułów i publikacji prasowych o tematyce uzależnień	2.1.1 działania informacyjne i edukacyjne	GKRPA, organizacje pozarządowe, zarządy osiedli

1.8 Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych o tematyce uzależnień	-ilość zakupionych materiałów informacyjnych oraz literatury fachowej	2.1.2 Działania informacyjne i edukacyjne	GKRPA
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej			
2.1 Prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w Chludowie dla uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem, członków ich rodzin	- liczba osób korzystających z porad w Punkcie Konsultacyjno- Informacyjnym w Chludowie	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych	GKRPA
2.2 Prowadzenie pracy socjalnej w rodzinach, w których występują problemy narkomanii	-liczba rodzin objętych pracą socjalną	2.4 Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna	OPS
3.Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem			
3.1 Prowadzenie Klubu Abstynenta w Chludowie	- liczba osób biorących udział w spotkaniach	2.4.1 Zwiększanie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych	GKRPA
4.Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązaniu problemów narkomanii			

4.1 Wspieranie działań profilaktycznych realizowanych przez Policję i Straż Gminną	-ilość realizowanych szkoleń i programów	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne	Policja, Straż Gminna
4.2 Realizacja badań ilościowych w populacji generalnej i wśród młodzieży szkolnej	- liczba przeprowadzonych badań	2.5 Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków psychoaktywnych oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych	GKRPA
5.Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób przy wykorzystaniu pracy socjalnej i kontraktu socjalnego			
5.1 Udzielanie świadczeń pomocy społecznej w ramach ustawy o pomocy społecznej	-liczba osób uzależnionych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	2.4 Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja	OPS
5.2 Zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP	-liczba podejmowanych działań	2.4 Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja	OPS

Ewaluacja programu

Gminny Program Przeciwdziałania narkomanii opracowany dla Gminy Suchy Las podlegał będzie ewaluacji. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będą na bieżąco monitorować program oraz oceniać stopień realizacji założonych w w/w programie zadań lub jeżeli zaistnieje taka konieczność będą rozwiązywać zaistniałe problemy związane z realizacją programu.

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod koniec każdego roku przeprowadzają analizę wszystkich zebranych informacji dotyczących realizacji programu w danym roku (ewentualnych trudności związanych z realizacją zadań przewidzianych do realizacji w programie) i zweryfikują dotychczasowe założenia – jeżeli zaistnieje taka konieczność oraz ustalą kierunek dalszego działania.